

**Տ. ԿՏՐԻՃ ՔԱՀԱՆԱ ԴԵՎԵՋՅԱՆԻ ՔԱՐՈՁԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(27 հունիսի 2008)

«Յանուն Հոր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. Ամէն»:

Երբ Քրիստոնէության մեծագոյն հալածիչը՝ Սողոս Տաքսոնացին, ճանապարհ ընկավ դեպի Դամասկոս, ողջ աշխարհը ստրկության մեջ էր: Կար մի պետություն՝ Հռոմը: Այն ուներ մեկ տիրակալ՝ Տիբերիոս Կայսրը:

Մարդկային ու նյութական ողջ ներուժն ուղղված էր հզոր կայսրության էլ ավելի հզորացմանը: Կային մաքսավորներ, որ արտերից հավաքում էին բերքը և աղքատներից խլում իրենց վաստակածը՝ կայսեր լեզեռնները կերակրելու և գանձարանը լցնելու համար, որտեղից կայսրն առատորեն պարգևատրում էր ընտրյալներին: Կային ստրկատերեր, ովքեր մասնակիցներ էին ընտրում մարտախաղերի համար: Իսկ դահիճները ոչնչացնում էին նրանց, ում կայսրը մահվան էր դատապարտում: Արդ, կայսրին ծառայելուց ավելի ի՞նչ նպատակ կարող էր մարդու կյանքն ունենալ: Կյանքը՝ անհույս ու մութ, *ավարտվում էր մահվամբ:*

Ամեն ինչ՝ հանուն Հռոմի: Կայսրն էր պաշտամունքի առարկան, Հռոմը՝ աշխարհի կենտրոնը: Պատահական չէ հնում տարածված ասույթը՝ բոլոր ճանապարհները տանում են դեպի Հռոմ: Հսկա կայսրության մեջ ամենուր կարգուկանոն էր տիրում, քանի որ ամենքը Հռոմի խստագոյն օրենքի տակ էին: Ե՛վ պետությունը, և՛ հասարակությունը կայուն էին կուսակալների հսկողության շնորհիվ: Սակայն այդ ամենի հետ մեկտեղ անարդարություն էր տիրում, ճնշման և հալածանքների էին ենթարկվում նրանք, ովքեր կայսրի կողմնակիցները չէին: Կյանքը՝ ծանր ու դժվարին, *ավարտվում էր մահվամբ:*

Հռոմի հզորության գոհասեղանին գոհաբերվում էր ամեն ինչ. հալածվում էին մարդիկ, ովքեր համարձակվում էին այլ կերպ մտածել, ստորացվում էին նրանք, ովքեր Հռոմից չէին սերում, անտեսվում էին անձինք, ովքեր տարբեր էին կերպարանքով, լեզվով և մշակույթով: Սակայն ամենից առավել արժեզրկվել էր մարդկային կյանքը: Իշխանավորի համար ի՞նչ արժեք ուներ մարդու կյանքը բազմամարդ այդ աշխարհում: *Ե՛վ կյանքն ավարտվում էր մահվամբ:*

Եվ հանկարծ ողջ աշխարհով մեկ Լույս ծագեց (Ես եմ Լույսն աշխարհի). Սուրբ Լույս Մարիամից Բեթղեհեմում ծնված Գալիլիացին, Հորդանան գետում աղավնակերպ Սուրբ Հոգու վկայությամբ, որպես Աստծո Միածին Որդի հայտնվեց աշխարհին՝ ասելով. «Գնացե՛ք, տվե՛ք կայսրինը՝ կայսեր և Աստծունը՝ Աստծուն» (Մատթ. ԻԲ 21):

Գալիլիայից հնչող ձայնը խոսեց նոր Թագավորության մասին, ուր յուրաքանչյուր մարդ կարող էր գլուխը բարձր քայլել և խոնարհվել միայն ճշմարիտ Աստծուն: Կյան-

քի նոր արահետ, նոր ապագա առաջարկեց այդ ձայնը մարդուն. «Եկե՛ք ինձ մոտ, բոլոր հոգնածներդ ու բեռնավորվածներդ, և ես ձեզ կհանգստացնեմ» (Մատթ. ԺԱ 28), «...Մարդու Որդին եկավ փրկելու կորածը» (Մատթ. ԺԸ 11), «Մի՛րի՛ր քո ընկերոջը, ինչպես քո անձը» (Մատթ. ԻԲ 39), «Մի՛րեցե՛ք ձեր թշնամիներին, օրհնեցե՛ք ձեզ անիծողներին, բարություն արեք ձեզ ատողներին» (Մատթ. Ե 44), «Մի՛ վախեցիր, այլ միայն հավատա՛» (Մարկ. Ե 36): Եվ Ավետարանի քարոզումով Ձայնը տարածվեց աշխարհի բոլոր կողմերում, և Քրիստոսի հարությամբ պատմության մեջ առաջին անգամ **կյանքը չավարտվեց մահվամբ:**

Ի Քրիստոս՝ կլինեն կյանք հետմահու:

Այսպիսով, ողջ աշխարհում մարդկանց միտքն ու հոգին ողողվեց Լույսով, իսկ նրանք, ովքեր ապրում էին խավարի մեջ, որոնց կյանքի նպատակն ուրիշների դժբախտությամբ երջանկություն կառուցելն էր, սարսափեցին: Նրանք փորձեցին քողարկել Ճշմարտությունը, որպեսզի մարդկությունը շարունակի հավատալ, որ իրենց փրկությունը այս աշխարհի տիրակալների ձեռքում է:

Եվ չնայած խավարում բնակվողներն ամեն կերպ փորձում էին վերացնել այդ Լույսը, Ձայնը հասավ բոլոր ժողովուրդներին. շատ վայրերում մարդիկ ընդունեցին, որ Ճշմարտությունն ազատում է մարդուն: Նույն ձայնը առաքյալների և Լուսավորչի շրթունքներով լսելի եղավ նաև հայ ազգի զավակներին. «Թեպետև մի ժամանակ խավար էիք, հիմա լույս եք ի Տեր. ընթացե՛ք ինչպես լուսո որդիներ»: (Եփես. Ե.8):

Դամասկոսի ճանապարհին Լույսը պայծառ էր շողում: Մակայն հալածողից առաքյալի վերածված Պողոսն զգուշացնում է նաև Լույսից հեռանալու մասին: Նա մտահոգ էր, որ ապագայի կայսրերն ու սուտ մարգարեները կհամոզեն մարդկանց, որ մարդ առաքածը ոչ այլ ինչ է, քան իրենց ծառան, որ մարդիկ մի բուռ ալյուրի համար կիրառվեն Աստծուց և այլևս չեն ընթանա լույսի ու ազատության մեջ: Նա մտահոգ էր, որ մի օր ողջ աշխարհում նորից խավար կտիրի, և մարդիկ կմտածեն միմիայն, թե ինչ պիտի ուտեն, ինչ պիտի խմեն, թե ինչ պիտի հագնեն, գնեն և վաճառեն և կծառայեն նոր Հռոմի ու նոր կայսր-աստվածների: Օրերից մի օր մարդիկ այլևս չեն փորձի ձմեռվա գիշերային երկնքում փնտրել Արևելքի աստղը, և զարնան պայծառ առավոտում տեսնել թափուր գերեզմանը, և Լույսն այդպես էլ չի ցրի խավարը: Կգա ժամանակ, երբ մարդիկ կրկին կսկսեն հավատալ, որ ծանր, ողբերգություններով լի կյանքն ավարտվում է մահվամբ:

Տիրոջ առաքյալ Պողոսի քարոզությունից շուրջ երկու հազար տարի է անցել: Երկու հազար տարի է՝ Լույսի քարոզիչները ձգտում են փարատել մարդկանց հոգու խավարը: Արևմուտքի նշանավոր պատմաբաններից մեկը գեղեցիկ կերպով բանաձևում է՝ ասելով. «Այն, ինչ չկարողացան անել հռոմեական ահեղ լեգեոնները, արեցին մի քանի պարզ ձկնորսներ դատարկ գերեզմանի քարոզչությամբ, այն է՝ աշխարհը նվաճեցին»: Հարուցյալ Տիրոջ օրինակով նրանք ցույց տվեցին, որ կյանքն իսկապես չի ավարտվում մահով, որ մահվամբ իրականում նոր կյանքն է սկսվում, որ ցանկա-

ցած մարդ խավարից դեպի լույս կարող է քայլել և Լուսո որդի դառնալ միայն Քրիստոսի միջոցով: Որովհետև Ի Քրիստոս է կյանք հետմահու:

Մարդու Որդու առաքյալը՝ Հովհաննես ավետարանիչը, գրի առավ մեր Տիրոջ այն խոսքերը, որոնք այսօրվա ավետարանական ընթերցվածի մեջ հիշվեցին. «Այս է Իմ Հոր կամքը. ամեն ոք, ով տեսնի Որդուն և հավատա Նրան, կունենա հավիտենական կյանք: Ոչ ոք չի կարող գալ դեպի Ինձ, եթե նրան չձգի Հայրը, որ Ինձ ուղարկեց, և Ես նրան վերջին օրը հարություն առնել կտամ» (Հովհ. Զ 44):

Քրիստոսի պատվիրանների լույսով քայլող հավատացյալի համար աշխարհի կենտրոնը երկրի վրա չէ. ոչ Հոռոմն է, ոչ էլ մեկ այլ քաղաք, այլ բոլոր հնարավոր ուղիները դեպի երկինք են տանում և բարիք գործելը դառնում է կենսակերպ: Հայրերը պատմում են, որ երբ հարուստ մեկը մահվանից հետո դրախտ է ընկնում, տեսնում է, որ իր ծառան, ով ավելի վաղ էր վախճանվել, դրախտում մի գեղեցիկ ու շքեղ տան մեջ է ապրում: Այդ տեսնելով՝ հարուստը մտածում է, որ եթե իր ծառան նման շքեղ տան մեջ է ապրում, ապա իրեն շատ ավելի ընդարձակ ու ճոխ տուն կտան: Սակայն մեծ է լինում հիասթափությունը, երբ մի խաբխուլ խրճիթ են տալիս բնակվելու համար: Նրա հարցին ուղեկցող հրեշտակը պատասխանում է. «Մի՛ զարմացիր, որ ծառադ շքեղ տանն է բնակվում, իսկ դու աղքատիկ խրճիթում. յուրաքանչյուրդ ինչ շինանյութ որ ուղարկել է, դրանով էլ նրա համար բնակարան ենք պատրաստել: Ձեր բարի գործերն էին այդ շինանյութը»:

Միքելիներ, այսօր, ինչպես ամեն կիրակի, մեր եկեղեցու սուրբ խորաններից ավետում ենք, որ Լույսը փարատեց խավարը, որ Ձայնը հաղթեց աշխարհին: Մենք ուրախությամբ ենք հայտնում այդ բարի ավետիսը Քրիստոսի զինվորյալ Եկեղեցուն՝ մեր հարազատներին, բոլոր նրանց, ովքեր ապրում են և փորձում են ապրել Քրիստոսի Ավետարանի պատգամներով ու պատվիրաններով և մեր Առաքելական Մայր Եկեղեցու սուրբ հավատով:

Մեր այս կյանքը ժամանակավոր է և անցողիկ: Հետևաբար, լցվենք հույսով, քանզի հավատում ենք, որ մահը վերջը չէ, որ լույսը կարող է լուսավորել աշխարհի ամենամութ անկյունները, որ Ձայնը լսվում է նույնիսկ անապատում: Եվ քանի որ Աստված արդար լինելուց առավել ողորմած է մեր հանդեպ, աղոթում ենք, հավատում ենք և հույսն ունենք հավիտենական կյանքի: Հիրավի՛ Քրիստոսով է կյանք հետմահու: Ամեն: